Besluit

Datum
10 februari 2021

Zaaknummer
2020-004037

Onderwerp
Begroting 2021

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

De raad van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG NIJMEGEN

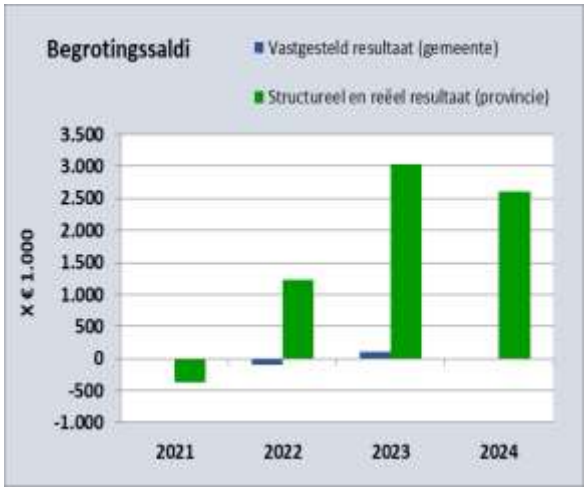
Geachte leden van de raad,

Met deze brief informeren wij u over ons oordeel over de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 en over de vorm van financieel toezicht die in 2021 voor uw gemeente van toepassing is en de gevolgen hiervan. Ook geven wij naar aanleiding van onze beoordeling van uw begroting een of meerdere aandachtspunten aan u mee. In de bijlage bij deze brief lichten wij deze aandachtspunten nader toe en vindt u daarnaast onze jaarlijkse risicobeoordeling van de financiële positie van uw gemeente.

Wij adviseren u om de opmerkingen uit de toelichting op ons besluit en ook de door ons genoemde aandachtspunten mee te nemen in uw financiële cyclus.

Beoordeling begroting en toezichtvorm
De begroting 2021 is naar ons oordeel niet structureel en reëel in evenwicht, maar het is naar ons oordeel wel aannemelijk dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht. Dit betekent dat uw begroting 2021 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van ons college behoeven en uw gemeente in 2021 onder repressief toezicht van de provincie staat. Dit is de reguliere vorm van toezicht.

Toelichting
In de onderstaande grafiek ziet u het verloop van de saldi van uw begroting 2021 en de meerjarenraming 2022-2024. De blauwe kolommen geven de saldi weer, zoals die door u zijn vastgesteld. In alle jaren worden sluitende jaarschijven gepresenteerd. De groene kolommen bevatten de door ons becijferde structurele en reële uitkomsten; de basis voor het vaststellen van de toezichtvorm. Wij corrigeren de saldi uit uw begroting en meerjarenraming voor incidentele en naar ons oordeel niet-reële posten.

De verschillen worden met name veroorzaakt doordat de incidentele lasten, volgens uw specificatie van incidentele baten en lasten, hoger zijn dan de incidentele baten. Per saldo levert dit positieve correcties op van het structurele saldo in die jaren. Om het structurele financiële beeld verder te ontdoen van incidentele beïnvloedingen corrigeren wij ook de incidentele stortingen en onttrekkingen aan reserves. Aangezien deze onttrekkingen in 2021 per saldo hoger zijn dan de stortingen leidt dit tot een negatieve correctie. Vanaf 2022 is het juist andersom en volgen positieve correcties. De structurele toevoegingen aan de saldireserve om het weerstandsvermogen op peil te houden, hebben wij hierbij buiten beschouwing gelaten.

Voor een reëel financieel perspectief is het belangrijk dat bezuinigingsmaatregelen voldoende concreet zijn onderbouwd om door ons als een reëel dekkingsmiddel te kunnen worden beoordeeld. Dat geldt niet voor drie specifieke taakstellingen van het overzicht met stelposten in uw begroting, die volgens uw toelichting nog wachten op nadere structurele invulling. Ook deze taakstellingen zijn over alle jaren negatief gecorrigeerd, hetgeen uiteindelijk resulteert in een structureel en reëel tekort in 2021 en structureel en reële overschotten in de meerjarenraming vanaf 2022.

Aandachtspunt(en) en motivering
Naar aanleiding van onze analyse van uw begroting geven wij de volgende aandachtspunten aan u mee:

- Covid-19
- Realisatie bezuinigingen
- Ruimte onder BCF-plafond
- Richtlijn ramen extra middelen jeugdzorg
- Onderhoud kapitaalgoederen

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren.

Meer informatie?
Heeft u vragen over de inhoud van deze brief of over ons financieel toezicht? Graag geven wij op uw uitnodiging een nadere toelichting of presentatie.

Neem hiervoor contact op met uw adviseur gemeentefinanciën via het provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

[redacted]

John Berends
Commissaris van de Koning

Pieter Hilhorst
Secretaris

Voor deze beoordeling geldt:

- Gemeentewet, artikel 189 en artikel 203

Afschrift:
Het college van B&W van de gemeente Nijmegen, Postbus 9105, 6500 HG NIJMEGEN

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.
U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.
Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.
Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Bijlage

Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2021

Covid-19

De Covid-19 pandemie heeft in 2020 tot grote maatschappelijke gevolgen geleid en zal ook in 2021 nog impact hebben, ook op uw gemeente. Wij hebben veel waardering voor de wijze waarop uw gemeente en de andere Gelderse gemeenten de uitdagingen waar onze samenleving en wij als overheid samen voor staan het hoofd biedt.

Wij begrijpen dat het lastig is om een adequate inschatting te maken van de financiële consequenties van de lange(re) termijneffecten van de Covid-19 pandemie en deze op te nemen in de begroting en meerjarenraming. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing heeft u met de kwantificering van een aantal risico's rekening gehouden met de financiële gevolgen van deze pandemie. Wij hebben de wijze waarop uw gemeente rekening houdt met en anticipeert op deze effecten en financiële risico's betrokken in onze beoordeling van uw begroting.

Realisatie bezuinigingen

De financiële uitkomsten van de begroting en meerjarenraming worden mede bepaald door het inboeken van een drie bezuinigingen en taakstellingen op de organisatie en onderzoeksopdrachten met een totale omvang oplopend tot € 1,2 miljoen vanaf 2022. De volledige realisatie van deze ingeboekte bezuinigingen blijft nodig om de meerjarenraming sluitend te houden.

Bezuinigingsmaatregelen moeten haalbaar en hard zijn om door ons als een reëel dekkingsmiddel te kunnen worden aangemerkt. Daarmee bedoelen wij dat u aannemelijk maakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden. Hiervoor is het van belang dat deze transparant en reëel zijn onderbouwd.

Ruimte onder BCF-plafond

Sinds de introductie van het BCF hebben de Nederlandse gemeenten geen gebruik gemaakt van volledige omvang van het BCF en is het overschot teruggestort in het Gemeentefonds. Het ging hierbij om substantiële bedragen en daarom was het prudent om deze te ramen in uw begroting. Er is echter een duidelijke tendens zichtbaar waarbij het overschot van het BCF steeds verder afneemt en mogelijk in 2020 omslaat in een tekort. Daarom hebben wij in onze brief van 25 april 2019 geadviseerd om geen rekening meer te houden met een teruggave van het BCF-fonds. Door toch een (structurele) teruggave van het BCF-fonds te begroten heeft u een onzekere inkomst in uw begroting zitten wat kan leiden tot een tegenvaller bij de jaarrekening.

Richtlijn ramen extra middelen jeugdzorg

De minister van Volksgezondheid, welzijn en sport (VWS) heeft voor de periode 2019 t/m 2022, via het gemeentefonds, eenmalig een bedrag beschikbaar gesteld voor de jeugdzorg. Voor de periode na 2022 zijn geen toezeggingen op verlenging van de bijdrage gedaan.

In overleg met de ministeries van VWS, Binnenlandse Zaken en Financiën en de VNG is een richtlijn opgesteld die gemeenten, bij wijze van uitzondering, toestaat ook voor 2023 en 2024 rekening te houden met een inkomst gelijk aan die voor 2021 en 2022.
Wij hebben vorig jaar nadrukkelijk aangegeven dat dit een richtlijn betreft en zeker geen advies is om er gebruik van te maken. Bovendien hebben wij dringend geadviseerd dat, als u er voor kiest wel van de richtlijn gebruik te maken, u eenzelfde bedrag binnen uw weerstandsvermogen hiervoor zou moeten reserveren.
In uw meerjarenraming heeft u, in lijn met vorig jaar, er voor gekozen gebruik te maken van deze richtlijn. Daarmee heeft u er ook voor gekozen de risico's die hiermee gepaard gaan voort te zetten in uw begroting.
Mocht de Rijksoverheid deze tijdelijke verhoging van het Gemeentefonds niet verlengen, dan heeft u met de opname van een risico in uw paragraaf Weerstandsvermogen enkel tijdelijk de risico's afgedekt. U zult in komende begrotingen alsnog een structurele oplossing moeten vinden voor het wegvallen van deze fictieve inkomsten in 2023, 2024 en verder.

Onderhoud kapitaalgoederen
Vanuit het oogpunt van risicobeheersing en toetsing van de realiteit van de (onderhouds)ramingen in de begroting en meerjarenraming, is het noodzakelijk te beschikken over recente beheerplannen van de gemeentelijke kapitaalgoederen. Met actuele beheersplannen bent u beter in staat te sturen vanuit uw kader stellende taak. Een recent beheerplan is in onze optiek maximaal vijf jaar oud ten opzichte van het verslagleggingsjaar.

Uit de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen van uw begroting kunnen wij de geldigheidsduur van de verschillende beheerplannen niet afleiden. Daarnaast blijkt uit deze begrotingsparagraaf niet expliciet of er daarbij wel of geen sprake is van achterstallig onderhoud. Wij adviseren u deze aspecten duidelijk op te nemen in de volgende begroting.

Risicobeoordeling van uw financiële positie
Wij hebben een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van uw gemeente op basis van de financiële kengetallen. Deze sluiten aan bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten.

In onderstaande tabel ziet u de kengetallen voor uw gemeente. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. De corresponderende categorieën van uw gemeente zijn gekleurd weergegeven.

Kengetal	Gelders gemiddelde	Waarde Nijmegen	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	67%	**81%**	<90%	90-135%	>135%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	59%	**59%**	<90%	90-135%	>135%
3. Solvabiliteitsratio	30%	**9%**	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	9%	**27%**	<20%	20-35%	>35%
5a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,20%	**0,00%**	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
5b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,11%	**0,50%**	> 0%	> 0%	< 0%
6. Belastingcapaciteit	104%	**100%**	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	1,73	**1,28**	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8